

تنکي پاني

کافي ته ورکړه دخپل حسن کتاب
پکي غزلې د پښتو جوړوي

د شعرونو غونډه

محمد طاهر کافي

۱۳۷۹ کال

Ketabton.com

تنکی پانی

د شعرونو غونډه

کانی ته ورکړه د خپل حسن کتاب

پکې غزلې د پښتو جوړوي

محمد طاهر کانی

۱۳۷۹ ل کال

ڊالی

د مور سپپڅلې، نه هېرېدونکې او ابدې مینې ته! هغې مینې ته چې له ما سره یې
زما په خټه کې پښتو ژبه ملگري کړې ده.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: تنکی پانې

شاعر: محمد طاهر کانی

چاپ شمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپ کال: ۱۳۷۹ لمریز/۲۰۰۰ زېږدي کال

چاپځای: مسکو

چاپ وار: لومړی

یادونه: د دې نښیر د چاپ ټولې رښتې له شاعر سره خوندي دي. د بیا چاپ لپاره یې
د شاعر سلا او هوکړه حتمي ده.

سريزه

ځينې ادبي مورخين او نقادان په دې باور دي، چې په ځينو ټولنو کې ناوړه سياسي، اجتماعي او اقتصادي حالات کله کله د ځينو نويو ادبي جريانونو د پيداېښت سبب کېږي.

زموږ د هېواد د دوو لسيزو د ناوړه سياسي، اجتماعي او اقتصادي حالاتو په جريان کې هم په پښتو شعريو داسې جريان راوټوکېده چې شاعرانو يې د نويوالي خواوو ته تمايل درلود او هڅه يې کوله چې خپل شعرونه د هنر او ښکلا په گانه سمبال کړي. سمبوليزم ته مخه د دې پړاو د زياتره شعرونو ځانگړنه ده. د دې پړاو شاعران د سمبولونو په انتخاب د تصويرونو په جوړولو کې خپل استعدادونه ازمايي، تجربې کوي او ورځ تربلې د تصويرونو او د سمبولونو په غوره کولو کې پياوړي کېږي، نوښت او تازه گي د دې ډلې پر شعرونو وزرونه غوړول.

د دې ډلې سرلاري: ارواښاد اسحق ننگيال، عارف خزان، پير محمد کاروان، احمد تکل، کاوون توفاني، لطيف بهاند، محمد اصف صميم او ځينې نور شاعران دي.

د دې ډلې شعري تجربې زموږ د ځوان نسل مخې ته پرته وې او ډېرو ځوانو شاعرانو په خپلو شعرونو کې دغو نويو تجربو ته په پاملرنه د هنر خواته زياته توجه وکړه او اوس موږ په خپله فرهنگي حوزه کې په لسگونو داسې ځوان او تنکي ځوانان شاعران لرو چې غزل، نوي او ازاد شعرونه يې د شعريت په ښېگڼو پوره دي. له ولسي او ولسي ډوله شاعرانو پرته د نورو هغو په مجموعو او متفرقه شعرونو کې د شعرونو تله پر نظمونو درنه ده. تر کومه ځايه چې زما مطالعه ده په دې روان پېر

کې زموږ د ځوانو شاعرانو په اثارو کې تشې منظومې ډېرې لږ موندې کېږي او د دوی اثار د شعر او سني لوازم لري او دا بهیر نور هم د پرمختیا پر لور روان دی.

زموږ ځوان شاعر محمد طاهر کانی، چې هم ښه هنرمند دی، هم ښه اواز لري. د سندرو په ویلو کې هم ښه استعداد لري. په اروپایي ادبیاتو کې د مطالعې خاوند دی. روسي ژبه یې د کمال تر حده زده ده. له دې برسېره ژورنالیستیک استعداد ورسره مل دی. په ماسکو کې د افغانانو خپرېدونکې د «کابل» جریده هم د ده په مسولیت خپریږي.

د دې ټولو کارونو تر څنګه ښاغلی کانی یو ذوقمن شاعر دی. د پښتو د معاصر دوران د سرلارو استادو شاعرانو لکه: اکاډمیسین لایق، استاد شپون، عبدالباري جهاني او نورو د اثارو د مطالعې تر څنګه یې د ځوان نسل د مبتکرو او ښو شاعرانو د مجموعو او متفرقه شعرونو مطالعه هم کړې ده او د دغې مطالعې په مرسته یې خپل شعري ذوق ښه صیقل کړی دی. دی په خپلو ویناوو کې د شعریت غوښتنې پالي او د نوښت خواته هم هڅه کوي.

ما د ښاغلي کانی د شعرونو او نظمونو لومړنۍ مجموعه «تنکی پانې» وکتله. دی زیار باسي چې حتی زموږ پر هېواد د روان ناورین ځینې نادودې په خپلو پارکو کې په هنري ډول راوغاړي. په ځینو غزلو کې یې هم هنري خوځښت لیدل کېږي.

ما د دې مجموعې له ځینو غزلو او شعرونو او د ځینو هغو له بیتونو خاص خوند اخیستی دی.

د مثال په ډول د مجموعې د «زخمي کېږدی» او «اتن» په ټوټو کې شاعر د پښتنو د کلیوالي او کوچیانې ژوند دې دوو توکو ته د هېواد له دې اوسنیو ناوړه پېښو سره په ارتباط کې په خپلو ویناوو کې ځای ورکړی دی. د دې دوو ټوټو ځینې ځانگړي بیتونه پیاوړی شعریت لري. په ښو انځورونو پسولل شوي او تخیل یې هم ښه دی. د «زخمي کېږدی» نومي پارکي دالاندې بیتونه زما خوښ دي:

د تصور په صحرا وینم سوي سوي بوټي

دا کوچۍ مېښه مې غمجنو شنو لوگو اخیستې

یتیمه کړیکه مې تر غوږد ماشومانو شوله

د کېږدی سیمه بورنوونکو انگازو اخیستې

چیرته په لاره کې خپلۍ د بریتورو وینم

د خیال سدرۍ یې له لونگۍ سره لمبو اخیستې

چاته به گوري د کوچۍ پېغلې غمجنې سترگې

چې پېغله مینه یې اوس اوبنکو لیونو اخیستې

د غم گولیو زخمي کړي د کېږدی لاسونه

د گودر غاړه ماتو شویو شنو منگو اخیستې

زما په پوه د بناغلي کاني شعرونه د هنري تابه پر لور گامونه اخلي. دی په دې هڅه کې دی چې د شعریت ټول اساسات خپل کړي او نوښت ته په خپلو شعرونو کې پرورښت ورکړي.

زه هیله لرم چې بناغلي کاني تل د نوښت تلوسه ولري، ښکلي او نوي انځورونه جوړ کړي، او تل دې د عالي تخیل د نیلي پر وزرو سپوروي.

دا بله هیله له دغسې شاعر نه لکه کاني کېدای شي چې دی ځان له تقلید نه وژغوري، دا ځکه چې تقلید هنرمند د ابتدال خواته راکاږي. هنري استعداد او ذوق یې وده نه کوي او له تلابسه نه یې منع کوي.

د بناغلي کاني د هنري استعداد د لا غځونې او د تقلید نه د ځوان پښتو شعر د ژغورلو په هیله.

په درناوي

زلمی هېوادم

د سريزي په حای

کاني د کمرو ومه تا پورته کړم

سترگو پښتنو ته دې کجل شومه

بهند

د بروخت کيږي چې زما مخې ته د بناغلي محمد طاهر کاني د شعرونو ناچاپه نسخه پرته ده. هغه ماته بناغلي شاعر راسپارلې ده چې پر هغې څه وليکم. په رښتيا سره هغه مې څو څو ځلي ولوستله، کله وایم چې راځه څه پرې وليکه او کله زړه راته وایي چې ترې تېر شه. مگر د بناغلي کاني پرله پسې پوښتنو، چې څنگه شوه؟ اړ شوم چې څه د نورو شاعرانو کتابونه او څه خپل یادښتونه وگورم او دا لاندې څو کرښې د ده په دې څه پخو او څه ناپخو شعرونو وليکم. ما غوره وگڼله خپله لیکنه د ده د دې شعري جونگ په دې شعر راپیل کړم:

اخلمه په زړه کې د موسکا تصویر

سترگو د نازونو د ادا تصویر

پریوته نظر مې په پی-مخو کې

اخلم بې له سترگو د مینا تصویر

گورمه ایښي ته د نظر د یار

بنکاري پکې زما د تمنا تصوير

کوم يو انځورگر باندې تصوير کړمه

ستا د سپينې غاړې او ملا تصوير

راشه پر سينه مې سينه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصوير

نو کله چې يو څوک د زړونو درزا اورېدلی شي او هغو نه تصوير جوړوي، هغه څوک چې د بنکلو په سترگو کې د خپلې ورکې تمنا تصوير پيدا کولی شي، هغه څوک چې د ژوند په غم اباد کې فکرونه د بنکلي خيال په لور ياغي کوي، هغه څوک چې په دې غم اباد کې يوې موسکا نه د مينې کور جوړولی شي، هغه څوک چې د ستم اوږده لاسونه د هر چا له گربوانه لنډولی شي، هغه څوک چې د باغ له اوږو نه د سپينو واورو پر ځای سره گلان رازرغونولی شي، هغه څوک چې وخت د تمباکو په شان د چلم يو کش او يو دود کوي چې د غم په زړه غم راشين کړي، او هغه څوک چې نورې ډېرې داسې له نوبت نه ډکې چارې کوي، لوستونکي د هغو په بنکلا حيرانوي، په تورو او کلمو کې د انساني روح د نازولو او پاللو لپاره نه انځورېدونکې شېبې رانځوروي او په نه تکرارېدونکي ډول هغه په کلمو کې رانغاړي، نو کولای شو هغه شاعر وگڼو. هغه مصور وگڼو او هغه انځورگر. نوزه هم ځان ته دا اجازه ورکوم، چې کاني صاحب په پښتو ننني ادبي بهير کې په ډېر ځنډ او بنکلا سره يوه نوې پيل کېدونکې خبره وگڼم او حتی ځينې غزلې او نوي شعرونه يې پاخه پاخه شعرونه، چې د يوه پوره شاعر طبيعي زېږنده بنکاري. تردې نه برسېره

د ده ددې شعري جونگ په لوستلو لوستونکي کولی شي ځينې داسې ترکيبونه او نوي ژبني جوړښتونه پيدا کړلی شي چې پخپله د شاعر کاني وي: د غم په زړه کې د غم شنه کول، د زړونو د درزا تصوير، روڼ تنکي نظر باندې ويشتل، د موسکا کور، په عقل کې د اغزو کرل، د ستم اوږده لاسونه، د باغ په اوږو لاسونه، د باروتو د بلا خپته، د تورو دېوالو غاښونه، د سکروټو لپه، په لمر د تورو شپو حلالول، د ځنگل څښې، د شپېو حلالول او نور نور نوي ترکيبونه، چې د وخت نه تکرارېدونکې شپې شاعر پکې مروړلې او ابدي کړې دي. ښه به دا وي چې دلته د شاعر هماغه غزله راغبرگه کړو چې د همدې يادو شويو ترکيبونو زياته برخه پکې لوستلی شو:

سا مو لوگی چې بند په بند تېروي

سینه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو دېوالو غاښونه

دا سره اوړونه په څه خوند تېروي

وخت د باروتو د بلا خپته ته

ډکې منگولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وینو کې غرق ترستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډبرین زړونه، ډبرینې سترگې

توري لوخړې په اېلبند تېروي

څه سرې خورې د وخت ټوکې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

د کاني لکه هغه شان چې يې تخلص طبيعت ته نږدې دی، شاعري يې هم لکه کوچيانی ژوند، لکه دده د همژبو ژوند طبيعت ته نږدې، همگامه او په هره غزله، شعر او نظم کې يې وينو چې د کوچاني ژوند نښې سرراپورته کوي، نو ځکه دده په شعر کې دغه لاندې توري او کلمات په تکرار سره ليدلی شو: غر، صحرا، باد، باران، ورېځ، طبيعت، باغ، مليار، ونه، چنار، چمن، گل، اغزي، غوټی، خانگه، لونگ، مينه، وږمه، شبنم، لوگی، سيند، دره، لمر، ځنگل، للمه، سيلاب، کاروان، اس، کيرېدی، او نورې ډېرې داسې ژوند او طبيعت ته نږدې چې دا ټولې د هغه د ځانگړي ژوند انځور باسي. د ساري په توگه مور کولی شو چې يوازې د خړ کلمه په بېلابېل ډول په لسگونو واړه د ده په جونگ کې ولولو. ده دا کلمه په دې لاندې ډولونو سره استعمال کړې ده: خړ، خړه، خړې، د خړو خړو خلکو، خړو کورونو، خړه مانی، خړه زنده گي، خړې دښتې، خړې اوبه، د خړو غرونو، خړ مزل، خړې لارې، چې دغه خړوالی نه يوازې دده توان د يوې کلمې په بېلابېل ډول استعمال کې ښيي، بلکې دا دده د ژوند، دده د ماشومتوب، دده د تنکي زلميتوب او دده د سرنوشت بيان دی چې په ځانگړې توگه دده د ځوانۍ د تجربو نه وروسته په شعر کې تصوير پيدا کوي، انځوريزي او بيان مومي. نو دلته هغه خبره حقيقت پيدا کوي چې د شاعر توان په دې کې دی چې دی له هغو تورو نه، چې نورو ته ساده او تش توري برېښي سره له ټول ساده والي يوه نوې ښکلايزه مانا پيدا کوي، هغو ته

نوی احساس، عاطفه او نه بیانېدونکې ښکلا وربښي. البته زموږ شاعر هم په دې برخه کې هڅې کړې دي:

کېوتی کاروان

په اوږده لاره کې په شپو واوښتو
په بې سحره شوگیرو واوښتو
موربه سپاره وو د شپبو پراوړو
مودې شوې ختمې په کلو واوښتو
په څه بې لارو مزلونو سر شو
گلونه سوي، په اغزو واوښتو
للمو شپبو ته مو باران غوښتلو
خو په سیلاب د وینو سرو واوښتو
موربه د بخت پراس وو زین ترلی
لکه چې اس نه وو په خرو واوښتو
موربه له کاروان سره په لاره لوت شو
په لویه لاره کې په غلو واوښتو

د بناغلي کاني په دې مجموعه کې د غزل په بڼه شعرونه ډېر ليده کيږي او شاعر په دې ډول شعر کې ځيني ځايونه بڼه لاس هم لري. دی په غزل کې غواړي پخه تجربه وکړي، خو داسې ښکاري چې د خيال وزرونه يې کله کله د غزل په اوچت اسمان کې کمزوري کيږي، خو بيا هم د ښکلا تر څوکو ځان رسولي شي. نظمونه يې ماته داسې ښکاري چې غواړي د پخېدو خواته ولاړ شي. په ازاد شعر کې کله کله بې ساری تخليق کوي:

ناجوړه لار

زموږ د سترپو سترپو هيلو

ارمانونو لارې،

سپېره تپونه سرې سينې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لويو غرونو

د غرور غېږه کې بې

د مايوسۍ چاره تو مېلې نېغه

اوس زموږ سترپې هيلې

گوره دعا کوي

اسمان ته گوري

گوندې چې خدای بې کړې دعا قبوله.

څلوريزې بې په مجموعه کې گوته په شمار دي، خو بنايسته.

په وزن، قافيې، ادبي صنايعو او د شعر په موسيقۍ بې دلته څه نه وایم خو دومره ویلی شم چې قافیوي عیبونه پکې لږ تر لږه په هره غزله کې لکه ستم زموږ په وطن کې سرراپورته کوي چې دا جلا بحث غواړي او جلا خبرې.

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مینې کرنې وینم

یو بشپړ پسرلی مې له گلونو څخه ډک دی

د ستمگرو په ککره د کاني د لگېدو په هیله

لطیف بهاند-مسکو

د ۲۰۰۰ ز کال د اگست لومړۍ

کتابتون

د فکر لوی کتاب مې له رازونو څخه ډک دی

د سترې ژوند له لویو کاروانونو څخه ډک دی

په هره یوه پاڼه یې تصویر دی د یادونو

د خړو خړو خلکو له مخونو څخه ډک دی

راغلي پکې ډېرې دي کیسې د حسرتونو

د سویو اسویلو له حسرتونو څخه ډک دی

د لویو اوږدو لارو یوه لویه منظره ده

کیږدی، سره یو ځای خړو کورونو څخه ډک دی

د خپلې ځوانۍ فصل کې د مینې کرښې وینم

یو بشپړ پسرلی مې له گلونو څخه ډک دی

د فکر د کتاب پاڼې چې اړوم پوهېږم

یو کورد تصور مې کتابونو څخه ډک دی

اوکراین-لووف

۱۹۸۷ ز کال

ماتي نغمي

ڄي مي اسويلي په غمخانو پسي

بيا په غم ځپلو قدمو پسي

لار کي د غيرت چي څيري شوي دي

گرزي اوس په هغو گروانو پسي

چيرته د زخمي ژوندون پر لار درومي

ويني خڅېدلې منزلو پسي

لاره کي مو پنيې د منزل ماتي کړي

ستري مزلونه شوه سپېدو پسي

نن د نيمي شپي د رباب غږ نشته

ماتي نغمي نه ځي په پردو پسي

اوکراين-لووف

۱۹۸۷ ز کال

خره مانی

زموره په وطن کې چې د نورو حسابي ده
زموره په غمگینۍ کې یې خوشاله خوشالي ده
زموره د غیرت شمله بارو تو توره کړې
اشنا په دې غیرت کې عجیبه غوندې ځواني ده
په ډاگه راته وایه، دا نو څه مانا لري اوس
چې ژوند مو سر تر پایه د پرديو قرباني ده
مانبام شي او سحر شي، ژوند هماغسې روان دی
په بنار او په کوڅه کې مو څه خره زندگي ده
پښې لوڅي، بېر سري مو د غم پر لاره درومي
د کونډې زمانې مو له گربوان سره یاري ده
زموره خړو دښتو ته مجنونه راژوندی شه
نن دلته د لیلا خره مانی کې تباهي ده

او کراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال فبروري

غزل

د حسن په محفل کې ادا گانې نڅېدلې
ادا سره نازونه، موسکاگانې نڅېدلې
د بڼکلو وې نڅاوې، د سرو سترگو سترگونه
نشه کې د مستانو حیاگانې نڅېدلې
شېبه وه د رندانو او د ویر دنیا وه ږنگه
په منځ کې د جامونو میناگانې نڅېدلې
اغېزد عاشقی نه وو، پر زړه مې غم راخوړ وو
زما د زړگي غم ته خنداگانې نڅېدلې
زه ورغلمه کاني ته ترې ومې کړه پوښتنه
په زړه کې یې تر اوسه سوداگانې نڅېدلې
او کراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

مین پسرلی

شین پسرلی دی په راتللو مین
زرگی زما دی په سرو گلو مین
مینې ورپهځې طبیعت ته ژاړې
باران د غره په ښکلولو مین
گل د غوتې په زړه کې رنگ ووروي
دی د شبنم په نازولو مین
ستوري د شپې له خوبه خوند اخلي
سحر د لمر په راختلو مین
د ما زدیگر په طلايي نظر کې
زلمی چنار شو په شنو ولو مین
سیند د درو سینه کې گوتې وهي
لکه ماشوم وي په رودلو مین
لکه شاباز د ربایي گوتو کې
قلم زما شو په غزلو مین

اوکرایین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپریل

پلارته

تا ابڼسى د عمر پراوړو قدم

ځکه ږدي پرلاره په ورو ورو قدم

ستا د لاس لرگی زه بختور گڼم

ستا سره په څنگ ږدي په کلو قدم

ستا د ځوانۍ وخت مې تل په یاد راځي

تل دې اېښوده پرلارو ښو قدم

ته چې بریتور او شمله داره وې

هر قدم دې وود پښتنو قدم

تېره دې ځوانۍ شوه، اوس سپین ږیری شوي

نه ږدي ستا رباب اوس په نغمو قدم

ستا عمر دې ډېروي، تل ژوندی اوسې

لاس کې ښکلوه دې د تسپو قدم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

خومارې شپې

د زلمیتوب خومارې شپې ټولوم

له مستې مینې نه نشې ټولوم

شوي بې حساب د دې ځای معشوقې

ټولې د زړه خواته نږدې ټولوم

گوره نظر چې بې په ما لگي تل

خود به بې سترگو نه پیالې ټولوم

ما د بیلتون کلي ته واچاوه اور

وصله له پښو دې زولنې ټولوم

سبا سحر ته بڼه راغلاست وایمه

د رڼا کور نه شوگیرې ټولوم

شیخه پرتا دې بده ونه لگي

زه له پې مخونه بوسې ټولوم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال مارچ

ياغيتوب

موربه د ژوند د كلي ورماتوو

په خپله مېنه کې تېرماتوو

د خپل شکېدلي، خيري خيري گربوان

تنې د اوبنکو په نظر ماتوو

موربه د باغ د ترو ترو ونو

تنده د وينو په تبر ماتوو

پخپله پوه نه يو چې څه کوو مور

تيربه په لاس کې او خپل سرماتوو

موربه سرکښه د پېړۍ ليونيان

د وخت په خپته کې خنجر ماتوو

اوکراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپرېل

غزل

نن دې بيا محبوبې د وختونو غېږه خلاصه کړه
ستا د حسن بن د بهارونو غېږه خلاصه کړه
ماتې دې شېبې کړې په راتگ د انتظار زړه کې
تا چې زما د ځوانو اميدونو غېږه خلاصه کړه
جوړې دې غوتې کړې د بنايست د انگو د باغ
نن دې هر قدم کې د گلونو غېږه خلاصه کړه
پيغله مسته خوله دې رانږدې کړله چې کېناستې
شونډو کې مور دواړو د رنگونو غېږه خلاصه کړه
ستا د شاتنې مې د خومار په گوتو پرانيستې
سپينه دې د مستو هوسونو غېږه خلاصه کړه
لاس چې مې نن ستا د سرې سينې په خوله وښوييد
کاني ته دې بيا د پالنگونو غېږه خلاصه کړه
او کراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپرېل

مات جام

د وخت د تورو ورېځو دې مجال ته گوته نیسم
چې کاني ووروي په بل دې سوال ته گوته نیسم
يو څو سپيره ډاگونه يې په مورنه دي لورولي
راغلی دی اوس وخت ځکه دې حال ته گوته نیسم
په مخ کې د هر چا چې مداري غوندي څرخيږي
اخر به شې رسوا چې زه دې فال ته گوته نیسم
د خړو اوبو گوټ چې په مات جام کې راته نیسي
دا ځکه هم ساقی او هم کلل ته گوته نیسم

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اپریل

پولادي سينه

پردي سينه باندي انځور دي د هريون گامونه

د سکندر او د چنگېز د هر شېخون گامونه

کور د زمريانو کې گيدړ ته څه حاجت نشته دی

لاره کې وينم نابله ناميمون گامونه

چې د تنکيو هيلو زړونه بې ذرې ذرې کره

اخر به مات شي نيمه لار کې د جنون گامونه

دا ليونی د زمانې طبيب ته ورو لئ لږ

په هر قدم کې وړانوي چې د روغتون گامونه

د تور لحد لاره به ونيسي، تورمخی به شي

زموږ په کور کې ماتوي چې د ژوندون گامونه

چې مې وطن کې بریتور او شمله وړ او سیري

چليدی نه شي د نا اهلو د قانون گامونه

او کراين-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال می

کوخی

پته ده ورکه د اختر د کوخو

بېگانه بنکارو په نظر د کوخو

د سرو نکریزو چیرته پته نشته

یوازې وینو سور ځیگرد کوخو

خونبې زموږ له کوره کډه وکړه

دروازې خلاصې سراسر د کوخو

دلته بریتونه په سرو وینو رنگ دي

نن ټپي شوی شمله ورد کوخو

پر سپینه ورځ یې زموږ کش کړه ماشه

څومره سپین سترگی شو خطر د کوخو

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اکتوبر

تگمار

وران مود وطن کلی او بنار گنه
جو راته راغلی یو تگمار گنه
زما د کور لمبو ته چې پکی وهي
دا وار په لاسونه د اغیار گنه
خپته یې زما پر اور اېښې ده
توره اشتها د سره بنامار گنه
چا ورسره خوله د جوال و نیوه؟
زما د هیلو غله سره یې یار گنه
زما د کلی زړه کې چې چرې وهي
دا د دې خونې شوروي کار گنه

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال اکتوبر

اوبنکې

څنگه ژر راغی بې وخت زمان د اوبنکو

چيرته ولتوو مور درمان د اوبنکو

د انسان د ژوند فضا شوه تکه توره

شور اوبنکنه ناخاپي باران د اوبنکو

چې پر زړونو به نغمې د پسرلي وې

اوس بې ځای ونيو ظالم خزان د اوبنکو

په هر ځای کې کوکې جگې شوې له غمه

په وحشت کې دی ولس حيران د اوبنکو

لور تر لوره د جگړو اورونه بل شوه

شو په سترگو کې مشکل گوزران د اوبنکو

د يتيم په برخه نه شو نور څه پاتې

په نمجنه لاره شوروان د اوبنکو

خونړۍ شوله د ژوند حسرتي سيمه

پکې درومي تل مدام کاروان د اوبنکو

ما که خیري خپل گریوان له ډېره غمه

شومې او بنکو ته خالي میدان د او بنکو

او کراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال ډیسمبر

غزل

واوره زما د امیدو غزله

د زره د زنگ د ورکېدو غزله

پکې رنگین غونډې اهو نه شته دي

هم د رنگینو اسویلو غزله

چې لکه ناوې ښکلې کړې مې ده

د ښکلو سترگو، اننگو غزله

چې پلوشې پکې د حسن برېښي

د تورو زلفو د وړمو غزله

پکې غږیږي بت پرسته مینه

د ځوانې مینې د وختو غزله

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۸ ز کال د دېسمبر

غزل

چې هر نظر دې له لمبو جوړوې
سینه کې اور مې د اسرو جوړوې
خه ساحري دې په موسکا کې پټه
چې پسرلی پر اننگو جوړې
چاته بانه چاته چرې د زړونو
عجب نوبت دې پر لپمو جوړوې
کاني ته ورکړه د خپل حسن کتاب
پکې غزلې د پښتو جوړوي

اوکراین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال می

بلاربه عقیده

ز مورد کور په منخ کې یوه شپه وه لنگېده
پردی غوندي بې وخته مېلمنه وه لنگېده
ز مورد حالت سترگې وې بې ځایه غولېدلې
تگماره د بل کلي نه جوپه وه لنگېده
یو چا ورته بې ځایه، بې موجه خوشالي کړه
په اصل کې د خلکو اندېښنه وه لنگېده
یو خود پردي عقل لیوني ورنه پیدا شول
د شپږو میاشتو بلاربه عقیده وه لنگېده
ز مورد د ختیځ د گړۍ بند نه وو شکېدلی
بې وخته د شمال یوه بانه وه لنگېده
د ژوند په برخلیک بې تل د بل چرچې کولې
خونخواره چې راغلې یوه موده وه لنگېده
د ظلم او ستم یوه بلا وه امیدواره
په خوا کې د هر چا چې به پرته وه لنگېده

کابل

د ۱۹۸۹ ز کال اگست

مرور سباوون

پرور که لار زموږ سحر تللی دی

بنکاری له موږه مرور تللی دی

د خو و غرونو، خر مزل و هی نن

ستړی ستومانه پر سفر تللی دی

د پلوشو د امیدو له کوره

د ارمانو پر لاره لمر تللی دی

د تورو شیو و رباندې کانی و وری

له توره بخته مقرر تللی دی

ژاړې د پرخو د بنکلا معشوقه

چې له گلپانو یې خبر تللی دی

زموږ د کلي سپین سحر سباوون

تورې بلا که په نظر تللی دی

کابل

د ۱۹۸۹ ز کال اگست

اتن

راته کړې مې یو دوست یوه کیسه وه
ډېره ښکلې، په زړه پورې او خوږه وه
کتیواز کې یوه ورځ د چا واده وو
جوش خروش د اتنچیانو پکې ښه وو
ټوله ورځ یې په اتن وه ستړي نه شول
لایې مسته شوله مینه پکې سره شول
تر ماښامه یې وهل دوه درې ډولونه
هم ډولچیانو له مستۍ وهل ټوپونه
شپه تیاره شوه، نور نو چاڅه نه لیدلو
پرهر لوري چې به چا کله کتلو
نو یو کس د اتنچیانو له جملې نه
لږ جلا شو د اتن لویې حلقې نه
او ورو لوبده کاریز ته نابره
د اتن له شوقه مست وو له سحره

په دې پوه شو چې پښه يې شوله ماته

غږ يې وکړ، مخ يې واړولو شاته

چې اتن ونه دروئ، زه روغ رمت يم

ژوبل نه يم چې لويديلی زه په خت يم

خو اتن ته ادامه ورکړئ يارانو

پر ما زړه مه خوږوئ اي عزيزانو

خومره ښکلې د اتن لرو سندرې

په زړه پورې هم خوږې لکه شکرې

په اتن چې به ځوانان سره حلقه شول

په ورو ورو به د اواز په زمزمه شول

بيا يې جگې کړلې غاړې په بدلو

قدم شاته، قدم مخکې به يې وهلو

د دولچيانو به په خپل منځ کې سيالي وه

يو د بل ترمنځ به جوړه څه مستي وه

اتيجيان به په مستی شول په اتني کې
خاوري دورې به شوي پورته په اتني کې
پاس د بام پر سر به پيغلو تماشا کړه
يو د بل سره بې پټه مشغولا کړه
غوښو، وريجونه به ډک و و لوی ديگونه
د بنورواوو خوندور و و پراسونه
په کلا کې به کړل پيغلو اتونه
يو تر بل به بنکلې وې لکه گلونه
خوک به شپه کې پراسو باندي سپاره و و
خوک به پلي د واده په لور په تله و و
د توپکو به ډزونه شوه هوا کې
د خوښۍ نغمه به پورته شوه فضا کې
يا به چا خپل زوی ته کړې ښه کوزده وه
يا به زوکړه د پښتون د کور نغمه وه

ز مور تاريخ د غزاگانو تل شاهد وو

چې ولس مو د پردو وړاندې واحد وو

چې يرغل به په مور پيل شو د پرديو

نو خبر به شو ولس په دې غديو

بيا به ډول او نغاره د غزا پيل وو

د پرديو به د تېنستي يو لوی سيل وو

او کراين-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سپټمبر

اوکراینی پېغلي ته

چيرته روانه يې د ناز ښاپېری
په څه نغمه کې يې د ساز ښاپېری
د اوکراین د شنو باغو کوترې
وهي غومبر د چا پر زړو کوترې
بيا دې له چا سره وعده اېښې ده؟
د چا پر زړه دې غلبله اېښې ده؟
دا بختور نصیب د چا دی ښکلې؟
چې لیونی ستاد وفا دی ښکلې
بيا به يې غېږ شي پر تا ځکه نجلی
لاس به يې تا کړې غېږ کې کلکه نجلی
بيا به دې شونډو نه بوسې اخلي
ستاله دوه سترگو به نشې اخلي
له سپینې خولې نه به دې غږ نه وزي
مستي سپینې نه به دې خوږ نه وزي

بیا به شیبې د ځوانۍ مستې کړې لږ

بیا به نشې د ځوانۍ مستې کړې لږ

ته به د مینې جال کې بنده بنکاري

بنکلې به مینه کې خو چنده بنکاري

سترگې به پټې کړې په مینه مینه

امیل به ړنگ وي ستا پر سپینه سینه

بیا به د ونولاندې سره غونچه شې

د بڼ په منځ کې به مېله مېله شې

ستا په موسکا به څه بنکلا سپره وي

ستا خوشبویي به په هوا سپره وي

ته چې د پېغلو منځ کې میره بنکاري

د چا په زړه کې ته اسیره بنکاري؟

ستا به د مینې پر سبا وي نظر

د لمر د وړانگو به پر تا وي نظر

په رنگینو کې به نور جوړوي

كوم انخورگر ته به انخور جو پروي

اوڪراين-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال سيپٽمبر

ورکه خندا

ز مورډ مالت کې شوله ورکه خندا

څنگه يو ځل شوه بې درکه خندا

مورډه موسکا غوښته له لويه ربه

په مخه راغله د غم کلکه خندا

رڼۍ د اوښکو پرې بری ومونده

ولوږده خاورو کې پر ځمکه خندا

ز مورډ د ښکلو ښکلو پيغلو په خوله

وينو کې سره شوله نازکه خندا

نه بې توبه نه بې ثواب قبول شو

پردي اختر مو کړله سپکه خندا

ز مورډ پر وطن بې سرې لمبې بلې کړې

شوله ايره په اور کې ځکه خندا

د ټانک په زور دې ملکي ونه شوه

اوس دې په کور کوه ملکه خندا

اوکرایین-لووف

د ۱۹۸۹ ز کال اکتوبر

خوشال مېنه

وطن زموږه د اقبال مېنه ده

د مستقبل او هم د حال مېنه ده

ماتې ختيځ او لويديځ دواړه يو دي

که د جنوب که د شمال مېنه ده

زه يې د سيند لاسونه زړه ته راوړم

د غرونو سر مې د جمال مېنه ده

که کندهار او که کندوز دی که خوست

جلال اباد مې د جلال مېنه ده

که پکتیکا ده، که مزار که هرات

زما د هريو هېواد وال مېنه ده

زما دوه سترگې دي پغمان او کابل

که د رحمان که د خوشال مېنه ده

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ز کال فبروري

ساقی ته

مست مې کړه ساقی چې لیونی شمه

دې خپلې ځوانۍ نه سپېلنی شمه

څه وکړم وختونه د نشې دي نن

لږ به زه بېخوده صحرائی شمه

څه بې کړم دنیا کې چې هر څه دي ډېر

کله شته خدا چې زه موسکی شمه

اوس مې ستا د خوم پته پیدا کړله

ډک مې کړه جامونه درلوگی شمه

کابل-خوشال مېنه

د ۱۹۹۱ز کال فبروري

غزل

د شو خو سترگو په خومار مې وله
د خوماري نظر په کار مې وله
چې په بنکلا دې ټول موسم غوړيږي
حسن ته وايه په بهار مې وله
چې مخامخ شې راته مه مې پوښته
سم بې پروا او بې اختيار مې وله
د ناز توپک چې دي ويشتل زده کړي
جوړه بنکاري شه لکه بنکار مې وله
سترگو ته څه وايې د مخ ائينه کې
ائينه دې زه يم هر سهار مې وله
راشه زما په غېږ کې سره لمبه شه
د سورکو شونډو په انگار مې وله

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال مارچ

شبنمي الهام

مينې نظر د پسرلي راکوه

ځواني ده لږه خوشالي راکوه

زلمی قسمت مې په غمونو سر شو

ته راته خنده او مستي راکوه

چيرته مې بوزه د چمن پر لاره

تازه وختونه گلابي راکوه

د زړه مارغه مې پکې والوته نن

شور د بلبلو شاهيني راکوه

وايم سندرې تل د باغ پيغلي ته

باغوانه زوم دې يم بنادي راکوه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال می

زخمي کيردي

د خيال کيردي، مې څه نامردو توپانو اخیستي
چې لوړو غرو د چاله لاسه پر اوږو اخیستي
په خړو لارو او درو کې زخمي او بښ لټوم
د وطن د بښتې مې نن ورکو کاروانو اخیستي
د تصور پر صحرا وینم سوي سوي بوټي
دا کوچۍ مېښه مې غمجنو شنو لوگو اخیستي
یتیمه کړیکه مې تر غوږ د ماشومانو شوله
د کيردي سیمه بورنوونکو انگازو اخیستي
چیرته په لاره کې خپلۍ د بریتورو وینم
د خيال سدرۍ يې له لونگۍ سره لمبو اخیستي
چیرته به پروت وي د کيرديو باغروره خاوند
مسته رمه يې چې د جنگ تورو ماینو اخیستي
بنکلې شپیلۍ يې د هنر شونډو ته ترې بنکاري
د ژوند نغمه يې څه دردمنو فریادو اخیستي

چاته به گوري د کوچی پیغلې غمجنې سترگې

چې پیغله مینه یې اوس اوبنکو لیونو اخیستې

د غم گولیو زخمی کړي د کیږدی لاسونه

د گودر غاړه ماتو شویو شنو منگو اخیستې

او کراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اگست

غزل

بنکلی ستا مینه مبله راسره درومي
ورته گوره خنگه بنه راسره درومي
لکه سیوری تل پر خنگ راسره گرزه
په وجود مې سره لمبه راسره درومي
چې پر شونډو دې زما خومار ویده شو
ساقی خه چې میکه ده راسره درومي
زه شهبازیم ستا د زلفو د تارونو
د نغمو دې ترانه راسره درومي
پیغلتوب دې رانږدې کړه چې لږ پوه شم
د خوانی مسته نشه راسره درومي
زه به خان گنم حاجی ستا په الفت کې
چې دا ستا د مخ کعبه راسره درومي

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اگست

غزل

پر خه د صحرا پر سينه پر پوته
سترگه د سبا پر سينه پر پوته
راغله تازه گي له خوشبويي سره
مسته د هوا پر سينه پر پوته
زما د سترگو اوبنکي دي گلپانو کي
نن مي خه غوغا پر سينه پر پوته
شونډي مي د يار د گلو پانې دي
نن چي بي موسکا پر سينه پر پوته
نم په انگو کي له سورخي سره
مينه د بنکلا پر سينه پر پوته
سترگي دي پيالي د سرو شرابو دي
تنده د مينا پر سينه پر پوته
ستا د نظر اور کي مي ستي سينه
بنه شوله چي ستا پر سينه پر پوته

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اگست

بر بند انځور

پرته پر يوه اړخ يوه نجلی. وه په انځور کې
له پښو نه ټوله لوڅه تر غړۍ. وه په انځور کې
سینې يې په يو رنگ لکه غبرگونې پيغلې خويندې
د سترگو تماشا يې گرندۍ. وه په انځور کې
يولاس يې پر وړانه بل يې تر سر لاندې نيولی
پرته په پاسه کت په بې غمۍ. وه په انځور کې
د لمر د طلايي وړانگو نظر ورته نږدې وو
پر دې په يوه خوا، خلاصه کړکۍ. وه په انځور کې
په حسن برابره وه سمبال، وه غونډه منډه
ترې لاندې بنايسته غونډۍ شړۍ. وه په انځور کې
د تېرو زمانو بنايسته ميز يې وو تر څنگه
له پاسه پرې ولاړه گلدانۍ. وه په انځور کې
نقاش د زمانې ته څه په مينه موسکېدل
عجبه بنايسته يوه بنا پيرۍ. وه په انځور کې

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سپتمبر

د اروپا ماشوم ته

ستا هو سو نه درد و غم نه لري
ژوند دې اختر لري، ماتم نه لري
ته د نيکمرغه ژوند په غېږ کې اوسې
وطن دې زور، ظلم و ستم نه لري
ته د موسکا په کور کې ژوند کوې تل
اوبسکې دې سترگو ته قدم نه لري
سره دې غمبوري، سپين دې مخ وينمه
گربوان دې وچ د اوبسکو نم نه لري
زموږ ماشوم دی له هر څه بې برخې
غم لري ډېر، کور کې غنم نه لري
پلار بې ټانکونو دی ويشتلی چيرته
مور بې د زړه زخم ته دم نه لري
زموږ له ماشومه خو ته نه بې خبر
د ژوند ټپونه بې ملهم نه لري

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال سپتمبر

غزل

يو ځلي مخ ته ائينه ونيسه
پکې د زلفو سلسله ونيسه
پر بنکلي مخ زلفې خورې ورې که
د حسن ورځو ته دې شپه ونيسه
د تورو سترگو شهيدان دې ډېر دي
لږ خو پر خوله باندي توبه ونيسه
زما دې سوې ليونۍ سينې ته
راځه يو ځل مسته سينه ونيسه
چې دې په غېږه کې نشه پرېوته
شونډې يې کانپه اهسته ونيسه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ز کال سپټمبر

ويلون

دا کوچنی يار مې څه بڼه ساز غږوي

د هر موسم د زړه او از غږوي

کله وږمې د پسرلي غږوي

کله د مينې يو نياز غږوي

کله د واورو غرونه و تخوي

کله رنگين غوندي انداز غږوي

په هر يو تار کې يې نغمې دي پتې

د زړه په کور کې مې يو راز غږوي

کله رايا دې کړي نغمې د شپېلۍ

د زړه رباب مې په شهباز غږوي

کله ژړېږي د يو چا په ماتم

کله خوښۍ ته يو آغاز غږوي

کله شاعر، کله شي پېغله مينه

په نرمو شونډو کې يو ناز غږوي

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

لوخ موسم

د مني اراده ده چې ځنگلونه لوخوي

بناخونه د گلونو او باغونه لوخوي

ها بله ورځ بهار ورته گنډلې شنې جامې وې

خونن د بڼکلیو ونو مړوندونه لوخوي

چناروو که شاتوت، د ټولو شنې پگړۍ پر سر وې

د زېږې لونگی یار یې اوس سرونه لوخوي

د وخت نوي حالات یې اوس سر و شپو ته راباسي

موسم په خپلو لاسو ځمکه غرونه لوخوي

دې ژوند کې پر هر چا باندې سړې تودې تیریرې

قانون د طبیعت څه پت رازونه لوخوي

او کرین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

غزل

ليلا په سپينه خوله کې دې نشې راوينوم

زما د زړه ساقي ته ميکدې راوينوم

چې ستا د ثوابي زلفو تسپې په لاس کې واخلم

زاهد شمه په زړه کې مې کعبې راوينوم

زلمي زلمي اهو نه مې ستا حسن ته راوړي

د شونډو په ديره کې دې بوسې راوينوم

د مينې حماسه ده سرې سينې پکې جنگيږي

پالنگ د محبت کې دې خولې راوينوم

د مينې شوگيرونه دې د کاني په قسمت شو

د عمر ورځې څه چې ټولې شپې راوينوم

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال اکتوبر

د جام کور

ساقی دې راته گوري موږ جامونه جنگوو
خومار کې د ځوانۍ یو څه وختونه جنگوو
د ژوند په غم اباد کې مو فکرونه یاغي شوي
یو وار خوبه له خوم سره سرونه جنگوو
ملا دې په خلوت کې په نفلونو چاره وکړي
دا موږ بې د گنا په نوم خومونه جنگوو
باغوان چې د انگور لویه تحفه ده رالېږلې
دا ځکه یې له تاکه سره زړونه جنگوو
ازل مو په قسمت کې د ژوندون غمونه نغښتي
موسکا نه ترهیدلې قسمتونه جنگوو
قاضی د زمانې رانه نور څه ضمانت غواړي
مستی او په خومار کې خپل یادونه جنگوو
او کراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

شکېدلې خپلې

شو به گنده و خپلې شکېدلې خپلې

د ژوند په لار کې سولېدلې خپلې

مور د منزل پر زړه لاره درو مو

پر سر مو تل خپلې نیولې خپلې

خلک هونبیار دي، اتفاق لري تل

مور به له خپلو نه ایستلې خپلې

مور به په عقل کې اغزي کرلي

له خپلو پښو مو غورځولې خپلې

ولي شمله دومره راتپيته شوله

چې په لمن مو دي موبنلې خپلې

نورو ته لنډه مور ته لري شوه لار

دې قافلې مو تل خوړلې خپلې

اشنا سبا به درنیا کور ته ځو

يو ځل پښو کره نازولې خپلې

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

واورين لاسونه

واورې د باغ پر اوږو اېښي دي ساړه لاسونه

په تشو خانگو کې لوېدلي دي سپاره لاسونه

د واورې سپين خادر پر سر په درانه خوب ويده دي

کنگل رانغېستي دي رانه، درانه درانه لاسونه

وخت د موسم په سپينه خوله سپيني خبرې کوي

ونو ترزني ورته اېښي دي کاره لاسونه

شمال د خانگو په رگو کې څه نغمې غږوي

د ژوند رباب ته ښوروي خواره واره لاسونه

بيا به سپرلي شي او د باغ غوتی به پېغله شي بيا

له ښکلي ملانه به يې تاو کمه د زړه لاسونه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال نوامبر

غزل

دا ساړه ساړه بادونه به چلیبې لا ترڅو
د بهار تنکي گلونه به رڅیږي لا ترڅو
د تودو لمرو په هیله، تاندې لښتې د دې بڼ
داله یخه چمنونه به وچیري لا ترڅو
دیوه ارمان لپاره، د سبا سحر په تمه
دا زموره شوگیرونه به اوږدیري لا ترڅو
نه اسمان شو په کراره، او نه ځمکه په آرام
دا د کانیو بارانونه به وریري لا ترڅو
د ستم اوږده لاسونه د هر چا گربوان ته رسي
دلته خیري گربوانونه به خیریري لا ترڅو
د اسمان زړه غریو نیولی، تندرونه راگوزار دي
د سرو وینو سیلابونه به بهیري لا ترڅو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال د اکتوبر

غزل

ردمه پرهرونه د ستم په زړه
شنه به کړم غمونه ټول د غم په زړه
وخت که تمباکو په شاني دود کړلو
کاني به بې وار کړم د چلم په زړه
سر مو د قسمت خوله کې نيولی دی
خط خودی کش شوی د غم په زړه
لاره د ژوندن دار ته را کاري تل
مېخ بې ټک وهلی د قدم په زړه
خوک چې دي د سرو وینو په جام مين
لاس بې تل نيولی د ماتم په زړه
وگوره، د ژوند بڼکلا ته وگوره
وشينده گلونه د عالم په زړه

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۱ ز کال دېسمبر

تصوير

اخلمه په زړه کې د موسکا تصوير

سترگو، د نازونو او ادا تصوير

پرېوته نظر مې په پي-مخو کې

اخلم بې له سترگو د مينا تصوير

گورمه ائينې ته د نظر د يار

بنکاري پکې زما د تمنا تصوير

کوم يو انځورگر باندې تصوير کړمه

ستا د سپينې غاړې او ملا تصوير

راشه پر سينه مې سينه کېږده لږ

جوړ به کړو د زړونو د درزا تصوير

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوري

غزل

بنکلیه شه موده راسره تیره کره
خې به، یوه شېبه راسره تیره کره
غم او وصل دوراه په یوه شپه کې
راشه دا جوړه راسره تیره کره
را به شي سبا بیا په سبا پسې
نن شپه په سینه راسره تیره کره
خه مې په رانه تنکي نظر ولي
دا د وصل شپه راسره تیره کره

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جنوري

سره زرغونه

بيا راوريږي څه تازه د بهارونو باران
ځمکې پر سردي بيا نخيري د ځنگلونو باران
دا ويده پيغله خونن بيا لکه چې وينه شوله
چې يې مين پرې اروي د سرو گلونو باران
اسمانه بيا دې ملا ترلې ده په سره زرغونه
پر خپله ناوې غوروي د شنو شالونو باران
بيا د سحر له سترگو پاڅېده وينن شوی نظر
پر زړه د گلو اروي د شبنمونو باران
بيا به د لمر زرينې شونډې بنکلوي گلونه
زړه به مې ورو ورو تخنوي د اميدونو باران

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اپرېل

لمرگلی

خه بنکلی تخم یې د حمکې پر خيگر کرلی
لمره، خوتاته یې یو گل دی د نظر کرلی
خومره مین دی دا د وړانگو د بنکلا خریدار
چې له بېلتونه یې تور داغ د زړه پر سر کرلی
دا خوبه زور د محبت وي چې کړې پسي
زړه خېره کې چې یې رنگ د ماډیگر کرلی
چې له سحره تر ما بنامه یې دیدن کوي تل
ژوند یې تر پایه په رگو کې خه اثر کرلی
هیڅ یې د مینې سجده سپورمی-ته ونه کړله
لمرگلي زړه باندي تصوير د بنکلي لمر کرلی

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جولای

کبوتی کاروان

په اوربده لاره کې په شپو واوښتو
په بې سحره شو گيرو واوښتو
موره سپاره وود شپو پراوړو
مودې شوې ختمې په کلو واوښتو
په څه بې لاره منزلونو سر شو
گلونه سوي په اغزو واوښتو
للمو شپو ته مو باران غوښتلو
خو په سيلاب د وینو سرو واوښتو
موره د بخت پراس ووزین ترلی
لکه چې اس نه وو په خرو واوښتو
مور له کاروان سره پر لاره لوټ شو
په لویه لاره کې په غلو واوښتو

اوکراین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال جولای

سرونه

سرونه نه دي پرې کوي چې د عزت سرونه
د وینو تری وي همبش د جهالت سرونه
لاره مونه ده غځېدلې د سحر په لوري
په اوږو بار دي د نااهلو د غفلت سرونه
داسې کوپړۍ خو په ځنگله کې هم بې شماره وینم
د انسانانو منځ کې جگ دي د وحشت سرونه
کاشکي دغه ماغزه خو خدای پرې لورولي نه وای
په هر قدم کې دي ولاړ د جنایت سرونه
یا خو مې سترگې شه ړندې چې چیرته نه وینمه
چې سرو لمبو ته غورځوي د انسانیت سرونه
وږی بنامار د زمانې لکه چې نه مریږي
چې هره ورځ خولې ته راکارې په نوبت سرونه
زخمي وطن خو دې لږ ما په دې خبره کړي پوه
چیرته ورک شوي د وختونو د غیرت سرونه

اوکرایین-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اگست

غزل

څنگ کې د ليلام په چمن ولاړ
زړه مې دى د زلفو په خوتن ولاړ
نه دې تخنوم چناره سپين بدن
لاس مې د ليلام په سپين بدن ولاړ
ستا غوتې مې خونبې دې مالياره خو
اوس يم د پى مخې په ديدن ولاړ
څه چې په صحرا کې مېله جوړه کړو
دلته خو ماليار دى قهرجن ولاړ
کله چې دا ستا له غېږې پاڅېږم
ژر شمه په فکر د وطن ولاړ

اوکراين-لووف

د ۱۹۹۲ ز کال اگست

تنده

ما يې په وصال کې د کلونو تنده ماته کړه

غيره کې يې ما نن د عمرو نو تنده ماته کړه

چا يې ځواني خاورې کړه د بدن پسې پوهېر مه

ما يې په ځوانۍ د جنتونو تنده ماته کړه

چا يې بېلتانه کې د ځيگر د وينو جام که مات

ما يې پر پالنگ د وصالونو تنده ماته کړه

څوک يې د بوسې په تمه ليکي د غزل کتاب

ما يې د سرو شونډو په خوندونو تنده ماته کړه

څوک يې د گلونو په سرو پاڼو کې بنايست ويني

ما يې د سپين مخ په بنايستونو تنده ماته کړه

او کراين-لووف

د ۱۹۹۳ ز کال اپريل

انځورگره ځمکه

د پسرلي ناوې راوړې څه ورېښمينې غوتې.

چې د صحرا غاړه کې زانگې لونگينې غوتې.

دلته چمن، دلته باغونه او سيندونه ناڅي

دلته وړمې دې نخوي د ناز حسينې غوتې.

پيغلو تو خانگو په شنو زلفو کې ټومبلي دي نن

په تنکو گوتو راته بښي سرې او سپينې غوتې.

دا نزاكت د پسرلي دې چې پر زړه مې لگي

د هوس سترگو ته مې نيسي نازنينې غوتې.

دا انځورگره ځمکه څه ما هر لاسونه لري

په خړو گوتو جوړوي راته رنگينې غوتې.

او کراين-لووف

د ۱۹۹۳ ز کال می

سکروټې

ساه مو لوگی چې بند په بند تېروي

سینه سکروټو کې څه ژوند تېروي

زموږ د تورو دېوالو غاښونه

دا سره اورو نه په څه خوند تېروي

وخت د بارو تو د بلا خپټې ته

ډکې منگولې په ښه شخوند تېروي

خپله په سرو وینو کې عرق ترستوني

بل ته ټول عمر دوی په پند تېروي

ډبرین زړونه، ډبرینې سترگې

تورې لوڅې په اېلېند تېروي

څه سرې خورې د وخت ټوکې شولې

ژوندي سرونه لکه قند تېروي

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۵ ز کال سپټمبر

د خوب کیسه

بیگا مې ولیده زمري په خوب کې

لویه تنه، بېر مغزی په خوب کې

پلار مې یې غاړه کې ځنځیر تړلی

لکه یو چا چې وي اسیر تړلی

کله یې ځان سره چکر ته بوزي

کله یې د کلي ماډیگر ته بوزي

ده ته تابع خو مورډار پرو ترینه

په هر نظر کې ډېر لږ زیږو ترینه

پلار راته وایي، بچو مه ویریرئ

زما له یاره تاسو څه ویریرئ؟

داسې بنسکاریري چې یې یار وي مین

شخو بریتو باندي د پلار وي مین

په یوه کوټه کې هره شپه خوب کوي

زما له پلار سره جوړه خوب کوي

اشنا دا خوب راته تعبير غوندي كره

په پښتو ژبه يې تفسير غوندي كره

روسيه-مسكو

د ۱۹۹۶ ز كال جون

غزل

شبم نه دې د غاړې مرغلره جوړوم
بنکلا ته دې امبل له سپين سحره جوړوم
گلونه د نړۍ دې بنکلي ستا له سره جار شي
تالونه دې په زلفو کې دلبره جوړوم
بوسه د انگو دې په ثواب کې راته راکړه
شربت د سپينې خولې دې له کوثره جوړوم
نظر دې لکه اس زما په زړه وزلوبه کاندې
ميدان ورته د منډو له ځيگره جوړوم
هنر دې په بنکلا کې راته څومره بڼه ساتلی
جانانه له بنایست نه دې سندره جوړوم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اگست

ګاونډيان

بنکلي تي لرونکي او مرغان شته طبيعت کې
څنگ کې ورسره خزنده گان شته طبيعت کې
پورته په هوا کې، لاندې ځمکه، سمندر کې
زانه هم غرخه، پيل او کبان شته طبيعت کې
بنکلي شنه باغونه د توتيانو په غږ مست دي
ډک دي چمنونه، بلبلان شته طبيعت کې
دبنتې د شاهين د افريقا که د اسيا دي
غرونو کې نامتو يې هم بازان شته طبيعت کې
وراندي په ځنگله کې د زمريانو غږ مېهار دی
بل خواته گيدرې او سويان شته طبيعت کې
پاس د سايبيريا سختو سړو کې يرې گرزي
هلته هندوستان کې بيزوگان شته طبيعت کې
زهر يې انسان علاجوي او هم يې وژني
دغسي عجيب غوندي ماران شته طبيعت کې

بل خواته د شاتو مچي، زيبيني سره گلونه
ډک يې مېلمه پاله گيڼان شته طبيعت کې
ستري له کاروانه مو اسونه او کچر دي
داسې دورمنزله لا اوبنان شته طبيعت کې
غونښې که هگۍ دي، که پوستکې يا وړۍ دي
وړۍ ورته مور غونډې انسان شته طبيعت کې
فکر ورته وکړه، موربه ټول يو د دې کلي
څنگ کې راسره همسايه گان شته طبيعت کې

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سيپټمبر

داستان

د مینې یاد کې دې لیکم د خو سلگیو داستان

د زړه قلم ته ورکوم د رنگینیو داستان

دوه اتلان دې دې د سترگو چې حملې کوي تل

خو په ادب کې جوړوي د دوو غمیو داستان

غلچک نظر دې راته راوړي د سکرو توله

د زړه له تله جوړوي د شنو لوگیو داستان

ستا په الهام شمه شبنم، اوبه اوبه شمه زه

د زلفو تار کې دې لیکم د سرو غوتیو داستان

د مخ استاد چې دې رازده کره د بنکلا شاعري

ورته به دود کرمه د ژوند د سپیلنیو داستان

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سپټمبر

د شیو حالول

نن په لاس کې مې چرې دي شوگیرې حالولوم

لکه لمر ورپسې گرز م توري شپې حالولوم

د سحر ناوکی راشه د زړه درد مې که راوینس لږ

په فریاد مې د ظلمونو تماشي حالولوم

د ځنگله خنې کره غورې ای بارانه په عطرونو

خو شیبوي ته دې موسمه حادثې حالولوم

د تنکیو هیلو باغ ته یې زما تیر نیولی

د دې پخو هوسونو به شپې حالولوم

ماذدیگره ته خو ولاړې، په سپېدو مې سلام وایه

هره ورځ یې په ارمان کې اندېښنې حالولوم

ای د خیال ښکلی نقاشه، ته استاد زه به شاگرد شم

منظره به د بدرنگې زمانې حالولوم

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال سپټمبر

زاهد ته

زاهده تا په ژوند کې څه ليدلي
نه دي ترڅه، نه دي خواږه ليدلي
سپيره خلوت، سپيره پرهيز کې اوسې
نه دي موسکا، نه دي لېمه ليدلي
ستا د جنت غلمان مې ستا په تعبير
د حورو منع کې ډېر پراته ليدلي
ته د هغې نړۍ کوثر ته يې ناست
د خيال په خوب کې دې ويده ليدلي
راځه مېلمه شه، د جام خوند وڅکه
د ساقې سترگورپيده ليدلي
په دې دنيا کې يو خومار ووينه
ما د ليلا ليمو کې ښه ليدلي
يو وار صوفي شه، دوه ثوابه وکړه
هغه دا دواړه ما ليدده، ليدلي

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اکتوبر

زه يې وينم

دا دنيا د ظلم کور دی زه يې وينم
پکې ځکه شر او شور دی زه يې وينم
بده ورځ د غريبانو په قسمت ده
له ازله يې بخت تور دی زه يې وينم
چا د بل پر برخه خپته اچولې
د قدرت پر نيلې سپور دی زه يې وينم
هم يې کور په سرو لمبو د مظلوم و سو
ډ پر يې کړې تېری زور دی زه يې وينم
پکې سوځي وروسته پاتې ملتونه
دغه دابن او دغه اور دی زه يې وينم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۲ ز کال اکتوبر

خلوريزې

د ارمان د زړه په کور کې

اميدونه دي په شور کې

که يو غلی سحر راشي

تورې شپې به په يو لور کې

وچه لاروچ بې گودردی

وچې شونډې، تری لمردی

وچې د بستي دي بې پایه

د باران پر لور سفر دی

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۷ ز کال نوامبر

ارمونييه

زه د دې خوړينې ارمونيې پر سينه

د نيمې شپې د ترانې پر سينه

د زړه لاسونه بښکته پورته کوم

د زړه غرونه بښکته پورته کوم

غواړم د مينې يو غزل ونيسم

د شعر په لاس د هنر گل ونيسم

غواړم پردو کې يې نڅا مسته کړم

د پيغلو مينه او موسکا مسته کړم

خو ارمونيه زما د گوتو پر مخ

زما د زړه د لاس د گوتو پر مخ

غواړي د ستړي ژوند خولې ماتې کړي

يو څو سپرې سپرې نغمې ماتې کړي

زه پرې او از د ياقربان وباسم

د غورږ پردې پرې د اسمان وباسم

غوارم چي واوري د ژوندون ياغيتوب

د خوشالي دلار د يون ياغيتوب

تل به يې شور کي زلميتوب غبروم

دې ژوند ته بنکلی ياغيتوب غبروم

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروري

ناکامه لوبه

چې له موربه ان تېر شولو په څنگ کې

د قسمت گروان مو څيري شو په جنگ کې

مور په خپلو ککړيو لوبې کړې

يو د بل گروان نيولى په غورځنگ کې

مور د خپلو وينو دارو ته مستي کړو

دغه کار مو حساب کړى دى په ننگ کې

د باغ پيغله مو زخمونه نېکلوي خپل

سره غمونه يې نڅيري په پالنگ کې

څه ناکامه او بې سوره ساتيري ده

چې يارانو کوټ خوړلى دى په رنگ کې

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال فبروري

مخامخ

ستا د مخ ليدو ته مخامخ يمه
گل غوندي سپرلو ته مخامخ يمه
رپر غوندي تاو درنه نظر مي شو
ستا دوو ليندو ته مخامخ يمه
زما او ستا نظر چي غبر په غبر شولو
زړه يمه بنينبو ته مخامخ يمه
ستا د مينې باغ راته پغمان شولو
لاس شومه مينو ته مخامخ يمه
تاک وي که انگور وي ستا په شونډو کې
رند يمه پيالو ته مخامخ يمه
ستا د خولو سيند کې چې لامبو وهم
کاني يم اوبو ته مخامخ يمه

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال می

البوم

مستي مستي پيالې راكړه

ساقې بيا يمه راغلي

د يو خوم په تماشه كې

غواړم تېر يادونه ياد كړم

د وطن د لوړو غرونو

چې سپېدو ته هر كلي كړي

او پر خپلو اوږو باندي

نازوي د سحر ناوي.

راته ونبيه درې چې

د شپېلۍ پكې نغمې وي

د شپانه د گوتو ريم

وي رمې په گډا كړې.

راته بنبيه په ځنگله كې

رنگينه بنكلا د ونو

چې رنگين لري په زړه کې

د غوتيو ارمانونه.

راته بڼيه خړ کورونه

چې لرگينې دروازې يې

د کلونو په ټال زانگې

لويوي نوي نسلونه

په پياوړې سينه زغمې

د شپو ورځو قدمونه.

راته بڼيه په هر سيند کې

د سخي څپو زړگي چې

تويوي پر ځمکه مينه

جوړوي له شنو رنگونو

د غنمو اميلونه.

ساقې راکړه يو څه نور هم

پيمانه کړه راته ډکه

زما د خیال له سترگو لري

کړه د غم ټپي تصویر چې

نورمې بد ورنه راغلي.

راته را کړه په پیاله کې

یو البوم د ژوندانه چې

د خوښۍ یو خو خوماره

بې په سترگو کې ژوندي وي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ناجوره لار

زموږ د سترپو سترپو هيلو

ارمانونو لارې،

سپيره ټپونه سرې سينې پورې

کتار تړلي

زموږ د زړه د لويو غرونو

د غرور غېږه کې بې

د مايوسۍ چاره ټومبلي نېغه

اوس زموږ سترپې هيلې

گوره دعا کوي

اسمان ته گوري

گوندي چې خدای بې کړي دعا قبوله.

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال جولای

ويده جشن

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زموږ جشن ويده شوی

په خوښۍ کې په سرو سترگو

خپلې اوښکې خشوو موږ

د غمجنې موسکا خوله کې

مو د سرو وینو مستي ده.

دلته هر چاته خوښي شته

هم د لوی هم د واړه شته

د هر چا پېغله خندا ده

د هر چا زړونه زلمي دي.

په دې تګو شنو کوڅو کې

د مالت د هرې ونې

ژوند په مینه پیل شوی

هم په ښار هم په ځنگلو کې

هره پانه، هر گلبوتی
په رنگینو سترگو خاندې.
خوښي تل دلته او سیري
دا بی کور او دا بی اور دی
هره ورځ زېږوي نوي
نوي نوي امیدونه.
تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه
خو زموږ د کلي خلک
ناست د غم پر سره انگار دي
ځمکه ډکه له سکرو تو
او اسمان لمبه لمبه دی
نه اختر لري، نه جشن
امیدونه بی سنگسار دي
نه چا سترگی تورې کړې
نه چا خښې غورې کړې

زموږ خونبې ده سپېره کونډه

نه اتني شته، نه واده شته

زموږ شوق دی زخمی شوی

پنبې مو نه جوړېږي ډول ته

زموږ اتني مرور شوی.

تېر شوه، ډېر کلونه تېر شوه

زموږ جشن لا ویده دی

نشته څوک پر دغه سیمه

چې له خوبه یې راوینس کړي.

روسیه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اگست

ونه

ته د زمان پر اوږو گرزې، شنې سندرې وايې

تا د خزان په تکه زېره خپره

خه جادويي غوندي شين چوف ويلی

ته د شنه ژوند زړه کې راخپژې او لوپړې پسې،

خو پسرلی زېږوي.

ته د سره اوږې په تودو گوتو کې

لکه نکريزي شنه او سره رنگونه

ژوند ته اختر راوې.

ته د سپين ژمي په ساړه بدن کې

ساړه ساړه رگونه

ساړه ساړه اسويلي

په توده ساه بدلوي.

ته لکه دنگه، چته پېغله کوچی

د يون پر اوښ سپره بې

اوشين سالو دې په سر

ورو ورو له ژونده سره،

پريوه لاره درومي

بېرته دي نشته،

زه پوهېږم په دې

ته يې د صبرونه.

روسيه-مسکو

د ۱۹۹۸ ز کال اکتوبر

مننه

له بناغلي فخرالدين پتوال خخه د زړه له کومي مننه کوم چې د دې کتاب د چاپ مالي لگښت يې کړی دی. د دوی فرهنگي احساس د قدر وړ گڼم، کور دې يې ودان وي.

ددې کتاب کمپيوټري لگښت بناغلي عبدالولي سرتور پر غاړه واخيست، له دوی نه هم ډېره مننه کوم، د ژوند په ټولو چارو کې دې يې خدای (ج) بريالی لري.

م. ط. کانی

لنډه پيژندنه

نوم: محمد طاهر کلي.

دروکي ي مجاي: دکټر د ولايت د دښت ارجي د ولسوالي د مشر خان
حم (د سلېمان خيل کلي) ۱۳۴۴.

زده کړي: لومړنۍ د دښت ارجي د ولسوالي د دوران کلي
لومړنۍ ښوونځي.

مستغني: د کابل د رحمان بابا لېسه، ۱۳۶۳ ل. ال کال.

لورې: د اوکراتين جمهوريت، د لوروف د ښار پوهنتون،
د ټولنيزو او کلتوري علومو پوهنځي، ۱۹۹۱ زيږديز کال.

محمد طاهر کلي له ۱۹۹۶ کال راهيسې په مطبوعاتو کې کار
پيل کړې دي. دې په ۱۹۹۷ کال کې له مسکو د خپرونې
ورځپاڼې (واړ) مسؤول مدير وروسته بيا د ۱۹۹۹ کال کې له
مسکو نه د خپرونې اونيزې (کابل) چلول په غاړه
درلودل.

تنکي پلټنې دده لومړنۍ چاپي اثر دي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**